

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering waarbij de hevige stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter die zich voordeden op 3 januari 2024 als een ramp wordt beschouwd en waarbij de geografische uitgestrektheid van die ramp wordt afgebakend
- definitieve goedkeuring

Samenvatting

Hevige stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter hebben op 3 januari 2024 schade veroorzaakt op het grondgebied van het Vlaamse gewest.

Dit schadelijke weersverschijnsel is afgetoetst aan de vereiste financiële en wetenschappelijke erkenningscriteria. De bevoegde wetenschappelijke adviesinstantie (Koninklijk Meteorologisch Instituut) bevestigt dat de hevige stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter van 3 januari 2024 in 2 gemeenten voldoet aan het vereiste wetenschappelijke erkenningscriterium dat van toepassing is op de schademeldingen die burgers en ondernemingen hebben ingediend. Het betreft de volgende 2 gemeenten: Sint-Katelijne-Waver en Putte.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van besluit heeft betrekking op het beleidsveld rampenschade.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 27/5/2024.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd gegeven op 1 juli 2024.

Het wetgevingstechnisch advies is niet vereist, conform aanwijzing 297 van de omzendbrief 219/4 betreffende wetgevingstechniek, omdat het een ontwerpbesluit betreft dat meer dan eens in dezelfde vorm voorkomt.

Het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State is niet vereist, conform artikel 3, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, omdat het ontwerp van besluit geen reglementair karakter heeft: het betreft de toepassing van reeds bestaande rechtsregels op een concrete situatie, zonder dat er nieuwe rechtsregels aan worden toegevoegd.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Situering

Op 3 januari 2024 hebben zich in Vlaanderen op diverse plaatsen hevige stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter voorgedaan. Het Vlaams Rampenfonds heeft een onderzoek gevoerd naar de eventuele erkenning van deze uitzonderlijke weersomstandigheid als ramp.

Het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest, vormt de basis om uitzonderlijke schadelijke weersverschijnselen als ramp te erkennen. Hoofdstuk 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 bepaalt de erkenningsvoorwaarden.

2. De erkenningscriteria: algemeen

Artikel 4 van het decreet van 5 april 2019 stelt de criteria voor de erkenning van rampen vast, namelijk:

1°. de wetenschappelijke criteria op basis van een minimale terugkeerperiode van dertig jaar van de ramp of de door de Vlaamse Regering te bepalen wetenschappelijke schaal;

2°. de financiële drempel, waarbij, bij de overschrijding ervan, niet voldaan hoeft te worden aan de wetenschappelijke criteria, vermeld in punt 1°.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 voert het voormeld artikel uit en bepaalt:

- voor het **financieel criterium**:

Het natuurverschijnsel met uitzonderlijk karakter voldoet aan het financieel criterium als het Vlaams Rampenfonds vaststelt, op basis van de ontvangen ramingen van de schadelijders conform artikel 16, dat het op het grondgebied van het Vlaamse Gewest minstens voor honderd miljoen euro (niet geïndexeerd) schade aan private en openbare goederen heeft veroorzaakt (artikel 3);

- voor het **wetenschappelijk criterium stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter**:

artikel 6 van het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 (zie 3.);

3. Stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter: situering en erkenningscriteria

In de betrokken gemeenten werden meldingen gedaan van stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter. Met toepassing van de regelgeving rampenschade moeten stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter aan het wetenschappelijk erkenningscriterium voldoen.

Stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter (art. 6 uitvoeringsbesluit) met een piekwaarde van minstens 135 kilometer per uur kunnen als ramp erkend worden. Onder stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter wordt verstaan: windhozen, tornado's en windschering.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter op basis van het advies van het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI).

De adviesverlening door het KMI wordt ondersteund door de samenwerkingsovereenkomst DKBUZA/KMI/2022/02 van 15 december 2022.

Deze nota bevat de analyse van het fenomeen stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter die zich voordeden op 3 januari 2024 in de gemeenten waar schademeldingen zijn ingediend.

4. Procedure tot erkenning

Nadat het Vlaams Rampenfonds schademeldingen heeft ontvangen, maakt het een overzicht van de volgende gegevens:

- de naam van de gemeenten waaruit schademeldingen zijn ontvangen;
- het aantal gemeenten waaruit schademeldingen zijn ontvangen;
- het aantal schademeldingen;
- de data van de gemelde schade;
- de omvang van de gemelde schadebedragen.

Die gegevens vormen de basis voor het onderzoek van het financiële en/of wetenschappelijk criterium.

Als uit de analyse van de schademeldingen en/of uit het advies van de wetenschappelijke kennisinstellingen blijkt dat de getroffen gemeenten voldoen aan het financiële criterium of aan de wetenschappelijke erkenningscriteria, wordt een erkenningsdossier opgesteld en aan de Vlaamse Regering bezorgd.

Voor de stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter die zich hebben voorgedaan op 3 januari 2024, konden getroffenen hun schade melden binnen zestig dagen na het weersverschijnsel. De periode waarin schade gemeld kon worden, betrof de periode van 3 januari 2024 tot en met 3 maart 2024. Vervolgens werden de ontvangen schademeldingen geanalyseerd en gegroepeerd per gemeente waar schade werd geleden.

Nadat de wetenschappelijke instantie (KMI) op 4 maart 2024 de definitieve aanstiplijst stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter hadden ontvangen, werden ze verzocht hun definitief advies te formuleren.

Het KMI bezorgde op 19 maart 2024 haar advies op basis van de definitieve aanstiplijst stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter.

Op basis van de analyse bleek dat in 2 gemeenten voldaan werd aan het wettelijk vastgelegde wetenschappelijk erkenningscriterium van stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter als ramp in de gemeenten waarin schadelijders een aanvraag tot erkenning hebben ingediend.

Op basis van de bovenstaande analyse wordt een voorstel tot erkenning als ramp stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter geformuleerd voor de 2 gemeenten die in aanmerking komen.

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het erkenningsbesluit gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Hierna beschikken schadelijders over een periode van drie maanden, die volgt op de maand van publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad, om een aanvraag van een tegemoetkoming in te dienen bij het Vlaams Rampenfonds-

Het Vlaams Rampenfonds meldt de erkende ramp aan bij de Europese Commissie, zodat deze de bevestiging krijgt dat de uitgekeerde tegemoetkomingen conform de Europese Staatssteunregels verlopen.

Het Vlaams Rampenfonds controleert vervolgens of de aanvraag ontvankelijk en volledig is en geeft opdracht aan de externe deskundigen, die het aangesteld heeft, om een verslag op te stellen. Nadat de schadelijder akkoord is gegaan of opmerkingen heeft geformuleerd op het deskundigenverslag, wordt een vergoedingsbesluit opgesteld en naar de schadelijders gestuurd. Nadien wordt aan het Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD) opdracht gegeven om de toegekende tegemoetkoming uit te betalen.

5. Meldingen

Het Vlaams Rampenfonds heeft in de periode van 3 januari 2024 tot en met 3 maart 2024 schademeldingen ontvangen uit 2 gemeenten voor stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter van 3 januari 2024. In totaal werden 127 schademeldingen ontvangen voor een totaalbedrag van 4.890.686 euro.

stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter	aantal meldingen	aantal geteisterde gemeenten	gemeld schadebedrag (in euro)
Putte	49	1	3.438.549
Sint-Katelijne-Waver	78	1	1.452.137
	127	2	4.890.686

5.1. Financieel criterium

Met 127 schademeldingen voor een bedrag van 4.890.686 euro voor stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter is niet voldaan aan het financiële erkenningscriterium van honderd miljoen euro.

5.2. Wetenschappelijke criterium

Aan het KMI werd op 4 maart 2024 een definitief advies gevraagd over het uitzonderlijke karakter van de stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter.

Het Vlaams Rampenfonds heeft het advies van het KMI op 19 maart 2024 ontvangen. Daaruit is gebleken dat 2 gemeenten voldoen aan het wettelijk vastgelegde wetenschappelijk erkenningscriterium voor stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter, met name de gemeenten Sint-Katelijne-Waver en Putte.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 1. Omschrijving van het weersverschijnsel dat aanleiding geeft tot voorstel tot erkenning op basis van het wetenschappelijk erkenningscriterium.

Op 3 januari 2024 veroorzaakten stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter in Vlaanderen uitzonderlijke schade. Het schadelijk weersverschijnsel werd afgetoetst aan het vereiste wetenschappelijk erkenningscriterium. Op basis van de analyse is gebleken dat de wetenschappelijke adviesinstantie (het KMI) bevestigt dat de stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter van 3 januari 2024 in 2 Vlaamse gemeenten voldoet aan het wettelijk vastgelegde wetenschappelijk erkenningscriterium.

Art. 2. Opsomming van de gemeenten die voor erkenning in aanmerking komen.

Art. 3. Voor schade aan de landbouwproductie kan alleen een tegemoetkoming worden verleend als het productieverlies per landbouwer en per teelt meer dan 30% bedraagt. Het productieverlies per teelt wordt berekend op basis van de totale oppervlakte van de teelt.

Art. 4. Opname van de Staatssteunregels, vervat in artikel 25 van Verordening (EU) nr. 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard (voor de EER relevante tekst), gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie L327/1 van 21 december 2022.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Rekening houdend met het wetenschappelijk erkenningscriterium en het ontvangen wetenschappelijk advies van het KMI komen de stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter van 3 januari 2024 in 2 gemeenten in aanmerking om erkend te worden als ramp.

Van die 2 gemeenten werden 127 schademeldingen van stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter ontvangen voor een totaalbedrag van 4.890.686 euro.

Het gemelde schadebedrag is slechts een eerste, indicatieve raming van de schade, die de schadelijders zelf hebben gemaakt. Pas na de erkenning als ramp, als alle deskundigenverslagen zijn opgesteld en alle vergoedingsbeslissingen zijn genomen, kan een adequaat zicht verkregen worden op de totale budgettaire impact van de stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter. Op dat moment wordt de budgetprognose geëvalueerd.

Bij de raming van de budgettaire impact houdt het Vlaams Rampenfonds rekening met de volgende principes:

- De volgende schade komt in principe niet in aanmerking voor vergoeding:
  - de schade aan private goederen die in principe verzekeraar zijn met toepassing van artikel 123 tot en met 132 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen;
  - de schade aan private goederen die vallen onder de toepassing van artikel 1 tot en met 15 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 betreffende de verzekering tegen brand en andere gevaren wat de eenvoudige risico's betreft;
  - de schade aan private goederen die verzekeraar zijn tegen dezelfde risico's op basis van buitenlands recht, met toepassing van artikel 6, 5°, van het voormelde decreet van 5 april 2019.
Overeenkomstig artikel 6, tweede lid, van het decreet van 5 april 2019 geldt artikel 6, 5°, niet voor goederen die niet verzekerd zijn door de financiële toestand van de schadelijder. Indien de schadelijder, die geen zelfstandige is zoals vermeld in artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, bewijst met een attest van het bevoegde Centrum voor Maatschappelijk Welzijn dat hij op de dag van de ramp een leefloon of een gelijkwaardige financiële hulp ontving of daarvoor in aanmerking kwam.

- Op het nettobedrag van elk aanvaard schadedossier zijn de vergoedingsregels (vrijstelling van 500 euro en te indexerende coëfficiëntenberekening) van toepassing, zoals bepaald in hoofdstuk 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020. Per dossier is in een maximale vergoeding van 113.650 euro (indexeerbaar) voorzien.
- De tegemoetkoming wordt berekend op basis van artikel 27 van het uitvoeringsbesluit van 30 oktober 2020. De berekende vergoeding wordt, na aftrek van de vrijstelling en de toepassing van de toepasselijke vergoedingscoëfficiënten, verminderd met alle bedragen die derden (bijvoorbeeld verzekeringsmaatschappijen) betalen als gehele of gedeeltelijke dekking of herstel van de schade.
- Artikel 6, 6°, van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest stelt dat de volgende schade niet vergoed wordt: "Schade aan niet-binnengehaalde oogsten en teelten die in principe verzekerd kunnen worden door een brede weersverzekering, met uitzondering van schade aan niet-binnengehaalde oogsten en teelten die niet via een brede weersverzekering verzekerd zijn voor de risico's vorst, storm en rukwinden, sneeuw- of ijsdruk, hevige of aanhoudende regen en ernstige droogte, gedurende de overgangperiode, vermeld in artikel 27 van dit decreet". Overeenkomstig artikel 6, derde lid, van het decreet van 5 april 2019 geldt artikel 6, 6°, niet voor schade bij schadelijders die zelfstandige zijn en die bewijzen dat ze zich tijdelijk in een moeilijke financiële of economische situatie bevonden aan de hand van de vrijstelling van de bijdrage aan het sociaal verzekeringsfonds die aan hen is verleend door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen.
- Schade veroorzaakt door stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter zijn, overeenkomstig artikel 6, 6°, van het decreet van 5 april 2019, in principe verzekeraar door een brede weersverzekering. Overeenkomstig artikel 27, §1, van het decreet van 5 april 2019 geldt voor landbouwers met schade aan teelten en schade aan niet-binnengehaalde oogsten die in principe verzekeraar zijn door een brede weersverzekering, die minstens 25% van hun totaal teeltareaal op bedrijfsniveau verzekerd hebben, een overgangsmaatregel waarin de Vlaamse Regering de niet-verzekerde schade gedeeltelijk vergoedt.

Voor schade aan teelten en niet-binnengehaalde oogsten zijn de afbouwende vergoedingsregels van artikel 27 van het decreet van 5 april 2019 van toepassing op het aanvaarde schadebedrag. Vanaf 1 januari 2024 gelden volgende vergoedingspercentages:

- als de landbouwer minstens 25% maar minder dan 50 % van zijn totaal teeltareaal verzekerd heeft: maximaal vergoedingspercentage van 8%;
- als de landbouwer minstens 50% van zijn totaal teeltareaal verzekerd heeft: maximaal vergoedingspercentage van 16%.

Voor de raming van het aantal schadedossiers werd uitgegaan van het aantal schademeldingen dat werd ingediend voor de 2 gemeenten die voldoen aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter. Er werden in totaal 127 schademeldingen ingediend voor die gemeenten.

Er dient rekening mee gehouden te worden dat er tegemoetkomingen worden toegewezen voor schade aan gebouwen en voertuigen.

Er is geen recente vergelijkingsbasis beschikbaar om een gedegen budgettaire raming van de schade te verrichten. De laatst erkende rampen voor stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter

dateren van 2019 (de ramp van 9 maart tot 15 maart 2019 en de ramp van 1 juni tot 27 juli 2019). Voor de erkende rampen 2019 werd bovendien geen melding gemaakt van schade veroorzaakt door een windhoos.

Rekening houdend met de bovenvermelde opmerkingen en ons baserend ook op de ervaring van het Vlaams Rampenfonds met de eerdere erkende rampen waaruit bleek dat er steeds een discrepantie bestond tussen de initiële schademeldingen en de latere effectief uitgekeerde tegemoetkomingen (maatstaf van ongeveer 1/3 van de gemelde schade). Voor 6 van de schademeldingen bedraagt het totaal gemeld schadebedrag 3.136.000 euro. Per schadegeval kan maximaal slechts 113.000 euro vergoed worden, $113.000 \text{ euro} \times 6 = 678.000 \text{ euro}$. Hierdoor komt het verrekend schadebedrag op 2.629.360,59 euro. Door toepassing van de maatstaf 1/3 ramen wij het te voorziene budget op **2.629.360,59 euro X 1/3 = 876.453,53 euro**.

Na de erkenning van de ramp zal de raming op basis van de effectief ingediende schadedossiers en op basis van de afgewerkte schadedossiers periodiek bijgestuurd worden. De eindbeoordeling van de verwerking van de ramp 'stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter van 3 januari 2024' kan pas opgemaakt worden als alle dossiers afgehandeld zijn. De kans op een grote afwijking van de hierboven vermelde factoren is dus nog altijd reëel.

Het budget zal in de tijd grotendeels gespreid zijn over 2024 en 2025.

De schadevergoedingen worden opgevangen binnen de beschikbare kredieten.

Voor de financiering van het systeem (premiesubsidie en schadevergoedingen van het Vlaams Rampenfonds voor rampen erkend vanaf 1 januari 2020) wordt vanaf de begrotingsopmaak 2020 voor maximaal 13 miljoen euro jaarlijks een beroep gedaan op het Vlaams Fonds voor Lastenbelasting. Als in een bepaald jaar een tekort wordt vastgesteld, wordt dat bedrag met maximaal 7 miljoen euro verhoogd, afkomstig van de landbouwbegroting. Als die middelen niet zouden volstaan in een bepaald jaar, wordt de financiering van het ontbrekende saldo in de Vlaamse Regering besproken.

Het positieve advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 27/5/2024.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord verleend op 1 juli 2024.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten van de lokale besturen, behoudens als deze besturen een aanvraag tot tegemoetkoming voor eigen schade hebben ingediend.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering en publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad kunnen schadelijders tot het einde van de derde maand die volgt op de maand van publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad een aanvraag van een tegemoetkoming indienen bij het Vlaams Rampenfonds.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering waarbij de stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter die hebben plaatsgevonden op 3 januari 2024, als een ramp wordt beschouwd en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze ramp wordt afgebakend;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor rampenschade, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

Bijlagen:

- erkenningsbesluit 'stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter van 3 januari 2024'
- advies KMI stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter dd. 19 maart 2024
- aanstipijst KMI stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter dd. 19 maart 2024
- advies van de Inspectie van Financiën d.d. 27/5/2024
- akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het budgettair beleid dd. 1/7/2024